

Aanwezig: Sjoert Bakker, Leon van den Biggelaar, Eric Greweldinger, Ton van Grinsven (verslag), Erik Jongenotter (voorzitter), Peter-Jan Kleevens, Willem Mak (ochtend), Dimitri Poncin, Luc Prinsen, Hans van Run, Maria Salomons, Peter Smit, en Ane Wiersma.

Gasten: Bij agendapunt 4: Cyril Cappendijk en Peter Sniijders

Afwezig: Marcel Fick, Erik van Holten, Koos van Rossen, en Harma Wilts.

1. Opening en vaststelling agenda

- Erik J opent de vergadering om 10.17 uur.
- Voorgestelde agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen, ingekomen en verzonden stukken

Mededelingen

- Erik J. verwacht dat het een dynamisch jaar gaat worden op verkeerslichten gebied.
- Willem moet na de lunch weg.

Ingekomen stukken

- Voorstel uitbreiding RIS objecten voor IVERA4 (Dimitri, 11-12-2019), ter bespreking bij punt 7.
- Herijking VRI architectuur (Ton, 13-12-2019) ter bespreking bij punt 6.
- Data protection Impact Assessment procedure (Leon, 16-12-2019)
- Link naar een artikel van het NRC over Talking Traffic (Luc, 07-01-2019)

Verzonden stukken

- Niets verzonden.

3. Verslag van de vergadering van 11 december 2019 en actielijst

Naar aanleiding van:

Pagina 5: Eric Greweldinger gaat de belangen van de wegbeheerders behartigen in de stichting Ivera.

Openbare verslag:

Actielijst:

- Actiepunt 2018-06-3: In januari start de CROW werkgroep VRI bij overwegen. Maria is de voorzitter van deze werkgroep. Actiepunt kan weg. Onderwerp toevoegen bij het agendapunt Werkgroepen.

- Actiepunt 2019-09-2 blijft staan.
- Actiepunt 2019-11-1: In de huidige implementatie van het RIS-Log protocol wordt de data naar een TCP/IP poort weggeschreven met de communicatiefuncties die ook worden gebruikt door het PTP-protocol. Vraag is of er wel nieuwe databuffers nodig zijn. Actiepunt nog even laten staan, tot nadere afstemming met VRI leveranciers heeft plaatsgevonden.
- Actiepunt 2019-11-2 blijft staan.

4. TLC Gen(erator)

Cyril Cappendijk werkt bij de provincie Noord-Holland en de gemeente Den Haag. Peter Snijders werkt bij de gemeente Rotterdam. Zij geven een uitgebreide toelichting op TLC Gen(erator); een tool om programmacode te maken voor regelapplicaties (CCOL); de functionele specificatie kan ook worden gegenereerd.

TLC Gen wordt door de grote gemeenten gebruikt en (door)ontwikkeld.

Door het gebruik van TLC Gen is in de gemeente Den Haag de tijd voor het maken van een regelapplicatie teruggebracht van circa 200 uur naar 24 tot 40 uur (meer klikken en minder programmeren). TLC Gen is gratis beschikbaar op Github. Link staat in de presentatie. Cyril zal de presentatie toesturen. Nieuwe ontwikkelingen rond TLC Gen worden afgestemd in de Kerngroep van TLC Gen. Belangrijk is de goede samenwerking tussen de grote gemeenten. De weg naar standaardisatie is ingeslagen. Marktpartijen hebben ook bijgedragen aan de ontwikkeling van TLC Gen: RHDHV, Vialis, Goudappel, DTV, CodingConnected, OK Geregeld, CityFlow, etc.

Andere gemeenten sluiten aan: o.a. Dordrecht, Breda en Leiden.

Peter Smit verzoekt om geen testcode in de regelapplicatie meer op te nemen. Bij de implementatie van de regelapplicatie in het regeltoestel levert deze testcode namelijk regelmatig problemen op.

5. Vragen en oplossingen uit de praktijk

Ton: Gemeente Delft heeft opdracht gegeven voor het ontwikkelen van een RIS-Log datalogger, vergelijkbaar met de V-Log datalogger. Deze RIS-datalogger is sinds eind december 2019 operationeel.

Ane: De eerste iVRI is vanochtend in Amsterdam in bedrijf genomen. CAM berichten komen ook binnen via Wifi-P.

Eric G: De tweede VRI met de nieuwe voetgangerslichten is in gebruik genomen. Ervaringen zijn weer positief. Een afstudeerder gaat een evaluatie uitvoeren. Voetgangerslichten in de middenberm worden anders geplaatst (op een beugel) om verwarring te voorkomen. De gemeente Den Bosch gaat door met het plaatsen van deze nieuwe voetgangerslichten.

Eric gaat de ervaringen in februari presenteren op de Verkeerslichtendag.

Sjoert: Er zijn nog enkele plaatsen vrij voor de Verkeerslichtendag.

6. Ontwikkelingen iVRI

Werkgroep TTG/TTR

Voor de Kerst is nog een bijeenkomst geweest in aanwezigheid van Marcel Westerman om de voortgang en knelpunten te bespreken. De pilot locaties lopen vertraging op. Een verkeerslichteninstallatie op de N44 in de gemeente Wassenaar (Goudappel) is als een nieuwe pilot locatie toegevoegd. "Tijd tot Groen" staat nog niet op de agenda. Jaap Vreeswijk gaat aan de slag met het onderwerp bijzondere signaalgroepen (waarschuwingslichten, verschijnborden e.d.).

Functionele herijking iVRI architectuur

1. ITS applicatie "heeft primaat" -> andere iVRI onderdelen zijn dienend.
TLC is leidend; voert de regie.
2. Eis goede CAM & SRM van C2 (of de bron) -> map matching functionaliteiten door C2, niet in de RIS -> geen RIS functionaliteiten op straat (geen fysieke RIS) noodzakelijk.
Voor Wifi-P heb je een lokale RIS nodig. RIS op afstand kon al in de architectuur.
3. TLC stuurt lampen aan en garandeert verkeersveiligheid -> ITS applicatie functionaliteiten uit de TLC.
Wat zou er dan uit moeten? Niet voldoende duidelijk om welke functionaliteiten dit gaat. Bedrijfsklok, detectieinformatie en fall back regelingen moeten behouden blijven in de TLC.
4. ITF wordt "asfalt & lijnen" (=MAP) -> beleidsmatige configuratie in ander gestandaard formaat (en centraal bestand) met passend (beheer)koppelvlak.
Een uitwisselbestand voor verschillende toepassingen blijft gewenst. Aangeven welke informatie nodig is voor verschillende de toepassingen.
5. "Alles" op afstand aanpasbaar t.b.v. periodiek software updates.
Veiligheidszaken zoals de bewaker niet op afstand aanpassen!
6. Privacy en security "by design"
Niet voldoende duidelijk.
7. Cellulaire communicatie met de TLC mogelijk.
Wordt hiermee bedoeld dat communicatie ook via 4G mogelijk moet zijn?

Conclusies:

Bij veel punten in is het onvoldoende duidelijk wat er precies wordt bedoeld. Eerst de problemen definiëren en goed beschrijven. Daarna nadenken hoe deze problemen op te lossen. Wg A (ITS applicatie) en Wg D (TLC-RIS-TLEX) samenvoegen; onderwerpen hebben te veel invloed op elkaar. Wie gaat de werkgroepen financieren?

Donderdag 9 januari is een overleg over de functionele herijking van de iVRI architectuur. Peter Smit gaat naar dit overleg. Peter Broekhuijsen zal namens de gemeente Delft bij het overleg aanwezig te zijn.

Dimitri heeft de memo van de provincie Noord-Holland over de functionele herijking op 11 november per mail toegestuurd.

Werkgroep functionele uitwerking prioriteit

Deze werkgroep gaat het gedrag van de ITS applicatie beschrijven voor prioriteren. Start bijeenkomst van de werkgroep heeft plaatsgevonden.

7. IVERA RIS protocol

Dimitri heeft het document van de technische werkgroep van de stichting Ivera rondgestuurd. **Sjoert** en **Ton** hebben per mail gereageerd op het document.

Reactie van Sjoert:

De RIS is een belangrijk onderdeel in de keten. Ik heb niet het gevoel dat we de RIS al goed onder controle hebben. Daarom zou ik ogen en oren willen hebben rond de RIS.† naar

- Ik zou via IVERA-objecten in de RIS de topologie aan willen passen in het geval van afzettingen bij bijvoorbeeld wegwerkzaamheden. Dit is iets waar wegbeheerders tegenaan gaan lopen.
- Verder zou ik via IVERA-objecten locaties van ITS-stations willen zien. Vergelijk het met het meekijken naar de detectie-statussen en de groensturing in het kruispuntplaatje.
- Je moet op kunnen vragen welke versie van de topologie er is geladen en wanneer.
- Ik zou willen weten welke, of in ieder geval hoeveel CAM-berichten de RIS niet door kan zetten naar de iVRI-box c.q. C-ITS-applicatie. Die raken we kwijt en kunnen we nergens anders loggen. Dit kan eventueel via een logboek, maar ik ben bang dat de kritieke meldingen in een logboek snel worden overschaduwd door niet-gemapte ITS stations.

Reactie van Ton:

Eerst de gewenste functionaliteiten van de RIS vastleggen:

- Opvragen van de status van de RIS.
Zijn de verbindingen in de lucht en wordt er data ontvangen.
- Bepalen van de status van de RIS. Bijvoorbeeld uitzetten SPAT data bij wegwerkzaamheden/incidenten.
- Laatst ontvangen/verzonden RIS berichten per type bericht (soort ondergedrag).
- Aantal verzonden en ontvangen RIS berichten per tijdseenheid (bijvoorbeeld dag/afgelopen uur/tijdstip van het laatste bericht).
- Kruispuntplaatje met actueel aanwezige ItsStations op het kruispunt.
- Ophalen van logbestanden met de inhoud van de RIS berichten van de afgelopen perioden.
- Tijdelijke topologie-aanpassingen i.v.m. wegwerkzaamheden.
- Hoeveelheid CAM Spam: berichten van voertuigen die niet over uit kruispunt rijden. Ook onderscheid maken naar Service provider.
- Aanpassingen van parameterinstellingen van de RIS, bijvoorbeeld ten behoeve van filtering van de RIS-data.
 - Bijvoorbeeld timeout-tijden.
 - Negeren van te veel CAM-berichten van dezelfde ItsStation. Wij zien nu CAM berichten uit gebouwen komen. Waarschijnlijk de app niet uitgezet.
 - Negeren van RIS berichten die niet binnen een tijdvenster vallen.
- Signaleren/Loggen van foutieve RIS-fouten/berichten.

Voorstel objecten IVERA-RIS

Peter geeft aan dat het Ivera-RIS document is gemaakt op basis van de huidige RIS functionaliteiten en licht de objecten toe.

Conclusie: Eerst de gewenste functionaliteiten beschrijven en daarna de noodzakelijke objecten definiëren. Voor het loggen van RIS berichten heb je wellicht een ander protocol nodig dan het Ivera RIS protocol, vergelijk het met maar met streaming V-Log.

Op 27 januari komt de technische werkgroep van Ivera weer bij elkaar.

8. Normen

De Norm commissie is niet bij elkaar geweest, dus niets te melden.

Nieuwe norm 3384: de gemeenten Rotterdam en Den Bosch zetten alleen nog VRI's met intergroen op straat.

9. Werkgroepen

Stichting IVERA

Niet bij elkaar geweest.

10. Lijst met te behandelen onderwerpen

- TLC Gen en Ivera RIS kunnen eraf. Ivera RIS kan op de agenda bij de het agendapunt werkgroepen.
- Beoordelingsinstrument provincie Noord Holland wordt maart 2020.
- Traffick generator in april 2020.
- Nieuwe CCOL generator van Vialis ook nog toevoegen aan de lijst.

11. Rondvraag

Ton heeft een verzoek ontvangen om het PTP-protocol uit te breiden met short integer variabelen (16 bits). Deze wens leeft breder. Goudappel en DTV Consultants hebben hier ook eerder behoefte aan gehad (zij hebben de data toen versleuteld naar binaire variabelen). Een geheel nieuw protocol definiëren lijkt een veel langere weg. Voor een uitgebreid PTP-protocol hoeven de VRI leveranciers niets te ontwikkelen. Zou dus betrekkelijk eenvoudig kunnen worden gerealiseerd. Voorstel om een variant van het PTP-protocol te definiëren voor het verzenden van alleen short integer variabelen (16 bits), met de huidige berichtopbouw (dus de huidige berichtopbouw niet veranderen). Het eerste dataveld wordt nu gebruikt om de status van de PTP-verbinding aan te geven. Er zijn dan $255 - 1$ (status veld) = 254 datavelden beschikbaar dus maximaal $254 \cdot 2 = 127$ short integer variabelen.

Eric G kan in maart niet bij het CVN overleg aanwezig zijn.

12. Sluiting

Om 16:00 uur sluit de voorzitter de vergadering.